

Dagprogramma

- 09.30 - 15.30 uur genealogische / historische markt
- 10.00 - 10.05 uur Opening en welkom door Ab Stikkelorum, voorzitter NGV-afd. Rijnland en Kennemerland.
- 10.05 – 10.15 uur Presentatie afdelingspublicatie door Ank Poland 'Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders, deel II'.
- 10.15 - 10.50 uur Toelichting op de NGV Schepperle-Award 2025 door Peter van Boheemen (voorzitter NGV). De drie genomineerden worden kort geïnterviewd. De aanwezigen kunnen tot 13.30 uur een stem uitbrengen.
- 10.55 – 11.25 uur Lezing 1: Femke Deen – *Moeders des Vaderlands* (16e-18e eeuw)
- 11.30 – 12.00 uur Lezing 2: Agnes van Steen – *De vrouwenbeweging en het ongehuwde moederschap* (19^e en 20^e eeuw)
- 12.00 - 13.30 uur Lunchpauze
- 13.30 – 14.00 uur Lezing 3: Mart van de Wiel – *De vele gezichten van vrouwen in het verzet* (20e eeuw)
- 14.05 – 14.35 uur Lezing 4: Cor Smit – *Het leven van de Leidse fabrieksmeisjes* (19e-20^e eeuw)
- 14.40 – 15.00 uur Uitreiking NGV Schepperle-Award 2025 door Peter van Boheemen
- 15.30 Afsluiting markt

Aanmelden voor de lezingen kan vanaf augustus 2025 via de website.

Meer weten? Onze website is: www.ngv-afdelingen.nl/ryn/

Achter het tabblad 'Evenement 2025' houden we je op de hoogte over het Evenement

Dit jaar bestaat de afdeling Rijnland en Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) 40 jaar. Dit willen we vieren en tevens meer aandacht vestigen op het onderzoek naar onze familiegeschiedenis. In overleg met het hoofdbestuur van de landelijke vereniging heeft het afdelingsbestuur de organisatie op zich genomen van het (jaarlijkse)

NGV Evenement Familiegeschiedenis op zaterdag 27 september 2025 in de Hooglandse Kerk te Leiden

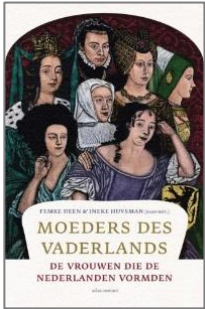
Op het programma staan vier lezingen met als leidend thema 'Vrouwen en hun verborgen verleden'. Elk van de lezingen belicht een aspect van het leven van vrouwen dat in de geschiedenis weinig tot geen aandacht heeft gekregen.

Tijdens het ochtendprogramma wordt de nieuwe afdelings-publicatie *Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders, deel II* gepresenteerd en is er de verkiezing van de winnaar van de NGV-Schepperle Award 2025. Tevens is er de gehele dag een informatiemarkt met historische verenigingen, enkele archiefdiensten in het werkgebied van Rijnland en Kennemerland, en een aantal belangrijke organisaties die zich bovenregionaal bezighouden met familiegeschiedenis. Kinderen kunnen creatief aan hun stamboom of familiewapen werken.

De Hooglandse Kerk ligt in het stadscentrum. Parkeergelegenheid is volop aanwezig. De entree is gratis.

Korte inhoud lezingen

Lezing 1 – Femke Deen: Moeders des Vaderlands (16e-18e eeuw)

De geschiedenis van de Nederlanden is niet alleen gevormd door mannen, maar ook door een aantal krachtige en invloedrijke vrouwen. Tot nu toe hebben zij weinig erkenning gekregen voor hun cruciale bijdrage aan de vorming van Nederland en België. In deze lezing zet historicus Femke Deen dit verzuim recht. Zij schetst het bewogen leven van vrouwen als Margaretha van Oostenrijk, Albertine Agnes van Oranje-Nassau en Louise de Coligny, en laat zien waarom ze zo belangrijk zijn geweest voor onze geschiedenis. En ze geeft antwoord op de vraag: hoe komt het eigenlijk dat deze vrouwen zo lang zijn 'vergeten'?

Samen met Ineke Huysman stelde Femke Deen een bundel samen getiteld **Moeders des Vaderlands. De vrouwen die de Nederlanden vormden** (Atlas Contact 2024). In dit boek brengen achttien historici uit binnen- en buitenland de machtige vorstinnen uit de middeleeuwen en de vroegmoderne tijd tot leven.

Lezing 2 – Agnes van Steen: De vrouwenbeweging en het ongehuwde moederschap (19e/20e eeuw)

Vanaf circa 1900 boden de 'Vrouwenbond tot Verhoging van het Zedelijk Bewustzijn' en de 'Vereniging Onderlinge Vrouwenbescherming' hulp aan ongehuwde moeders. Deze moeders konden in de problemen komen als zij er (financieel) alleen voorstonden, doordat de vaders buiten beeld bleven. Dit was mede mogelijk doordat het onderzoek naar het vaderschap bij wet was verboden. De genoemde organisaties, die tot de vrouwenbeweging behoorden, streden dan ook tegen dit verbod.

In haar lezing gaat Agnes van Steen in op het doel en de werkwijze van de 'Vrouwenbond' en de 'Onderlinge Vrouwenbescherming' en schetst zij een beeld van de ongehuwde moeders, waarbij zij gebruik maakt van voorbeelden uit haar eigen familiegeschiedenis.

Agnes van Steen promoveerde in 2023 aan de Universiteit Leiden op een dissertatie getiteld **Van liefdadigheid naar abortusstrijd. Leidse Vrouwen en de Nederlandse vrouwenbeweging van 1860 tot 1990**. Voor deze publicatie ontving zij tijdens de 122ste dië's natalis op 2 november 2024 de wetenschapsprijs van de Historische Vereniging Oud Leiden.

Lezing 3 – Mart van de Wiel: De vele gezichten van vrouwen in verzet (20e eeuw)

De verhalen die over het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en nadien werden verteld, waren vaak spannend en gingen vaak om zaken van leven en dood. Maar in de decennia die volgden op de oorlog werd er op een bepaalde manier gekeken naar de oorlog. Ook het verzet werd daarbij op een bepaalde manier belicht. Hierdoor ontstond een vertekend beeld. Bepaalde stemmen namen en kregen meer aandacht, en bepaalde vormen van verzet

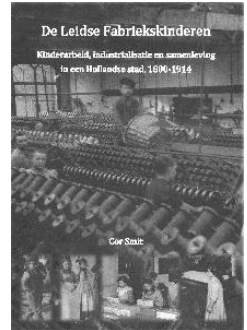
stonden hoger in aanzien dan anderen. Deze ongelijkheid trof vooral vrouwen. De afgelopen jaren is deze ongelijkheid gelukkig aangekaart. In deze lezing worden enkele oorzaken gegeven waarom zo veel verzets-vrouwen zo lang buiten beeld zijn gebleven in de verhalen over het verzet, en hoe en op welke manier dit beeld de afgelopen jaren is veranderd.

Mart van de Wiel is senior medewerker presentatie en Provinciale Atlas bij het Noord-Hollands archief. Hij was projectleider bij het onderzoek naar activiteiten van vrouwen in Verzet in Noord-Holland.

Lezing 4 – Cor Smit: het leven van de Leidse fabrieksmeisjes (19e-20e eeuw)

Als er één groep is die het beeld van de Leidse industrie bepaalde, dan zijn het waarschijnlijk wel de fabrieksmeisjes. Luidruchtig vrolijk, een tikje brutaal, bevolkten zij de fabrieken en bepaalden zij het straatbeeld wanneer die uitgingen. Jonge meisjes en jonge vrouwen waren het, want in een fabriek werken deden ze tot ze trouwden of het eerste kind op komst was. In sommige bedrijfstakken, zoals in de textielindustrie en de koekjesfabrieken, vormden zij de meerderheid van het personeel.

De Leidse stadshistoricus Cor Smit (Schiedam 1954) vertelt over hun geschiedenis, over wat ze deden in en buiten de fabriek, over hoe het begonnen is en weer verdween, over hoe 'nette' burgers naar ze keken, en hoe zij zelf naar anderen keken.

Cor Smit promoveerde in 2024 aan de Universiteit Utrecht op een dissertatie getiteld **De Leidse Fabriekskinderen. Kinderarbeid, industrialisatie en samenleving in een Hollandse stad, 1800-1914**, een onderwerp dat veel te maken heeft met de Leidse fabrieksmeisjes.